

Nr 228

Av herr **Holmberg m. fl.**, *angående pensionärernas bostadsförsörjning.*

Nuvarande bestämmelser för kommunala bostadstillägg har lett till ojämnhet och orättvisor. Så långt möjligt har statsmakternas beslut gått ut på att det allmänna stödet åt de gamla skall tillförsäkra alla en likvärdig minimistandard oavsett deras bostadsort. Men just i fråga om bostadsförhållandena som socialpolitiska kommittén med rätta betecknade som ett av åldringsvårdens viktigaste fält, har situationen för de gamla blivit allt annat än likartad. Åtskilligt kan med säkerhet bli bättre genom fjolårets riksdagsbeslut om statsanslag för hemvård och bostadsreparationer, men de olika verkningarna av kommunala bostadstillägg kvarstår.

50 kommuner ger i bostadstillägg maximum 200 kronor per år, ytterligare 262 kommuner ger mellan 200 och 300 kronor, 371 ger belopp mellan 300 och 500 kronor — *inalles 803 kommuner ger bostadstillägg med högst 600 kronor.* Till dem som ger mera hör 75 kommuner med upp till 1 200 kronor, 19 kommuner med upp till 1 400 kronor och tre kommuner upp till 2 400 kronor.

Flertalet folkpensionärer har bara pensionen att leva av och det vore rimligt att de därutöver finge bostadstillägg som i huvudsak täcker den verkliga bostadskostnaden. Detta kan tydligen inte uppnås på annat sätt än genom att införa normerande bestämmelser som gäller för alla kommuner. Det torde vara nödvändigt, på grund av att det också finns pensionärer i god ekonomisk ställning, att ha kvar behovsprövningen, men det borde fastställas ett minimibelopp som kommunerna icke får underskrida för dem som är i behov av bostadstillägg.

Anledningen till den kallsinnighet som många kommuner visar mot de gamla är skiftande. Det kan vara en fullmäktigemajoritet med en ogin inställning till socialreformer över huvud taget. I många fall beror det på kommunernas svåra ekonomiska trångmål. I det sistnämnda hänseendet inträder kanske en förbättring genom de i år förebådade åtgärderna för att åstadkomma en viss skatteutjämning. Men med kännedom om de oerhörda problem som finns på detta område är det knappast troligt att förändringarna på något avgörande sätt påverkar utformningen inom kommunerna av de kommunala bostadstilläggens storlek.

I princip anser vi att staten bör ta ett större ansvar för de delar av den kommunala verksamhet som påverkas av riksdagsbeslut. Detta gäller fram-

för allt skolpolitiken, men även betydande delar av åldringsvården hör till de förpliktelser som det åligger kommunerna att klara enligt statsmakternas intentioner. Detta kan tydligen inte ske på ett tillfredsställande sätt utan ytterligare statsanslag bl. a. till kommunala bostadstillägg samt genom vissa generella föreskrifter.

Förslagsvis kunde ett sådant statsbidrag utgå med en tredjedel av kommunens kostnader för kommunala bostadstillägg. I sak innebär detta bara att man återställer bidragsbeloppen till vad de varit tidigare. Den statliga andelen av de kommunala bostadstilläggen var nämligen under budgetåret 1962/63 32 procent av kommunernas kostnader men sjönk under de båda efterföljande budgetåren till 21 procent. Genom en förbättring av kommunernas ekonomiska situation på detta område skulle det också underlätta för en del gamla att flytta från storstäder och andra tätorter till sin hemort eller på annat håll där de kan ordna för sin trivsel på bättre sätt under äldre dagar. Det finns ju nämligen ett ansevärt antal människor som en gång i tiden flyttade till tätorterna för att kunna få arbete, men på äldre dagar gärna skulle återvända till hembygden. Under nuvarande förhållanden är emellertid möjligheten att få ett hyggligt bostadstillägg en avgörande förutsättning för en sådan flyttning. Men i den mån detta skulle kunna ske blir det också av stort värde för att lätta på storstädernas svåra bostadssituation.

Enligt nu gällande bestämmelser om hustrutillägg och kommunala bostadstillägg reduceras dessa förmåner avsevärt om den pensionerade kan skaffa sig inkomst av en viss storlek utöver folkpensionen. Redan vid en sådan extra årsinkomst på 1 200 resp. 1 700 kronor för olika kategorier företas reducering, och vid en inkomst på 1 700 resp. 2 400 kronors årsinkomst uppgår avdragen till två tredjedelar av de ifrågakvarande förmånerna.

Även med en arbetsinkomst på några tusen kronor utöver folkpension och tillägg blir beloppet sammanlagt så ringa att det näppeligen kan anses räcka till livets nödtröft. Det är under sådana förhållanden inte rimligt att pensionärer som befinner sig i denna situation får den blygsamma inkomsten reducerad såväl genom skatt som begränsning av de sociala förmånerna.

Effekten torde i många fall bli att pensionärerna inte deltar i något förvärvsarbete. Men detta resultat är icke önskvärt främst därför, att pensionärer genom meningsfullt arbete kan hålla sin fysiska och andliga vitalitet vid makt, men också därför att sådant pensionärsarbete utgör ett värdefullt tillskott till folkförsörjningen.

Under hänvisning till vad sålunda anförts föreslår undertecknade att riksdagen måtte besluta,

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till 1966 års riksdag om normerande bestämmelser för utbetalning av kommunala bostadstillägg samt om statsanslag med avsikt att underlätta kommunernas bostadsförsörjning för äldre personer, samt

att hemställa om förslag till sådan ändring av lagen som hustrutillägg och kommunala bostadstillägg att reducere av dessa förmåner med anledning av inkomst utöver folkpensionen sker först vid ett betydligt större inkomstbelopp än vad som föreskrives i nu gällande bestämmelser.

Stockholm i januari 1965

Helmer Holmberg

Axel Jansson

Gustav Lorentzon

C.-H. Hermansson

Henning Nilsson
i Gävle

Gunvor Ryding